

KL

Dato: 07-05-2025
Enhed: Kommunalret
Sagsbeh.: Christine Voigt
Christjansen
Koordineret med:
Sagsnr.: 2025 - 2307
Dok. nr.: 315955

Svar på henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet

KL har den 24. februar 2025 henvendt sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med et spørgsmål om, hvorvidt kommunalbestyrelsen har pligt til at udbetale vederlag til en sygemeldt stedfortræder efter § 31, stk. 3, i vederlagsbekendtgørelsen¹.

KL har beskrevet den konkrete situation således:

"Situationen er, at en kommune har haft en stedfortræder inde i en periode, hvor et medlem har været sygemeldt. Denne stedfortræder bliver herefter selv sygemeldt, og kommunen indkalder derfor den næste på listen."

1. Retsgrundlag

§ 15, stk. 2 og 3, i lov om kommunernes styrelse² har følgende ordlyd:

"Stk. 2. Når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at formanden ved et medlems forfald af de grunde, der er nævnt i 1. pkt., indkalder stedfortræderen, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.
Stk. 3. Når medlemmet på ny kan varetage sine kommunale hverv, udtræder stedfortræderen af kommunalbestyrelsen."

§ 6, stk. 1, i vederlagsbekendtgørelsen har følgende ordlyd:

"Stk. 1. Til stedfortrædere i kommunalbestyrelsen ydes vederlag, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse efter samme regler som til medlemmerne. Vederlag ydes dog kun forholdsmæssigt for den periode, hvor den pågældende midlertidigt er medlem af kommunalbestyrelsen. For deltagelse i enkelte møder i kommunalbestyrelsen, jf. § 14, stk. 3, og § 15, stk. 1 og stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, ydes ud over godtgørelse alene diæter, jf. § 4, og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, jf. § 5."

¹ Bekendtgørelse nr. 2001 af 28. oktober 2021 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv

² Lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024

§ 31, stk. 1 og 3, i vederlagsbekendtgørelsen har følgende ordlyd:

”Stk. 1. Vederlag efter §§ 2, 3, 7, 12 og 14-17 samt § 19, stk. 1, ophører med udgangen af den kalendermåned, hvor den pågældende i en uafbrudt periode på 1 måned ikke har varetager det pågældende hverv, indtil medlemmet på ny varetager hvervet, jf. dog stk. 2 og 3. Er der i juli måned ingen møder i kommunalbestyrelsen, medregnes denne måned ikke i den i 1. pkt. nævnte periode.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Ved fravær i en sammenhængende periode på grund af helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, hvor stedfortræderen af denne grund er indkaldt efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, har medlemmet uanset stk. 1 og 2 ret til de i stk. 1 nævnte vederlag i indtil 9 måneder. 9-måneders perioden regnes fra fraværperiodens begyndelse. Retten til vederlag efter 1. pkt. er, medmindre krav om dokumentation er åbenbart ubegrundet, betinget af, at medlemmet efter en uafbrudt periode på 14 dages fravær og herefter på kommunalbestyrelsens forlangende med passende mellemrum i resten af fraværperioden indsender dokumentation for retten til vederlag efter 1. pkt. Vederlaget ophører, når medlemmet ikke længere er berettiget til vederlag efter 1. og 3. pkt., medmindre medlemmet efter stk. 1 har ret til vederlag i en længere periode. Er vederlaget ophørt, fordi medlemmet ikke har fremlagt den påkrævede dokumentation efter 3. pkt., generhverves retten til vederlag efter 1. pkt., når dokumentationskravet opfyldes. Generhvervelse af retten til vederlag efter 5. pkt. får virkning fra begyndelsen af den periode, som medlemmet indsender dokumentation for.”

Følgende fremgår af vederlagsvejledningens³ pkt. 2.2 om vederlæggelse af stedfortrædere i kommunalbestyrelsen efter vederlagsbekendtgørelsens § 6:

”Midlertidig indkaldelse for en periode

Vederlag, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse til stedfortrædere ydes efter de samme regler som for medlemmerne af kommunalbestyrelsen og ydes forholdsmæssigt for den periode, hvor den pågældende midlertidigt er medlem af kommunalbestyrelsen, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 1. og 2. pkt. Dette gælder, hvor indkaldelse af stedfortræder sker efter § 15, stk. 2, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, når et medlem er forhindret i en forventet periode på mindst 1 måned. Dette gælder også, hvor indkaldelse af stedfortræder sker for en kortere periode efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, hvis kommunalbestyrelsen i styrelsesvedtægten har truffet beslutning om, at stedfortræder indkaldes, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned, jf. dog nedenfor om deltagelse i enkelte møder.”

Af lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B Thomsen m.fl., 2022, 3. udgave, side 328, fremgår følgende om stedfortræderes ind- og udtræden af kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse:

”Såfremt en stedfortræder, der i medfør af stk. 2, 1. pkt., er indkaldt for at træde i stedet for et kommunalbestyrelsesmedlem, får lovligt forfald i mindst en måned af en af de grunde, der er nævnt i stk. 2, hvilket må konstateres af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 4, må næste stedfortræder i rækkefølgen indkaldes. Den forhindrede stedfortræder udtræder ikke i dette tilfælde af stedfortræderrækkefølgen og skal således indtræde i kommunalbestyrelsen, såfremt den pågældendes hindring ophører. (Skr. af 30. juni 1999, j.nr. 1999/1073/101-03, resumédatabasen 99.1.2). [...].”

³ Vejledning nr. 9631 af 15. juni 2022 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Følgende fremgår blandt andet af Indenrigsministeriets skrivelse af 21. oktober 1998, resumé databasen 99.1.2., om stedfortræderes ind- og udtræden af kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse:

”Såfremt en stedfortræder, der indkaldes for – midlertidigt eller permanent – at træde i stedet for et kommunalbestyrelsesmedlem, har lovligt forfald i mindst en måned, indkaldes næste stedfortræder i rækkefølgen. Den forhindrede stedfortræder udtræder i dette tilfælde ikke af stedfortræderrækkefølgen og skal således indtræde i kommunalbestyrelsen, såfremt den pågældendes hindring ophører.”

Af lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B Thomsen m.fl., 2022, 3. udgave, side 331, fremgår følgende om medlemmets genindtræden og stedfortræderens udtræden af kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse:

”Når et medlem, for hvem der er indkaldt en stedfortræder, på ny kan varetage sine hverv, skal stedfortræderen efter bestemmelsens stk. 3 udtræde af kommunalbestyrelsen. Er stedfortræderen indkaldt efter bestemmelsens stk. 2, 1. pkt., som følge af en forhindring i en forventet periode af mindst 1 måned, skal medlemmet således genindtræde, hvis forhindringen måtte blive af kortere varighed (Skr. af 21. okt. 1998, j.nr. 1998/1070/103-4, resumé databasen 98.1.3.) [...]”

Følgende fremgår blandt andet af Indenrigsministeriets skrivelse af 21. oktober 1998, resumé databasen 98.1.3., om medlemmets genindtræden og stedfortræderens udtræden af kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse:

”For så vidt angår det forhold, at bydelsrådsmedlem [...] genindtrådte i bydelsrådet den 11. maj 1998 bemærkes, at når et medlem, for hvem der er indkaldt en stedfortræder, på ny kan varetage sine hverv, skal stedfortræderen udtræde af bydelsrådet, jf. den kommunale styrelseslovs § 15, stk. 3. Der er således ikke tale om en orlov for et nærmere angivet tidsrum, men en stedfortræderindkaldelse som følge af en forhindring i en forventet periode af mindst 1 måned, og således at medlemmet skal genindtræde, hvis forhindringen måtte blive af kortere varighed.”

2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering

Det følger af vederlagsbekendtgørelsens § 6, stk. 1, at der til stedfortrædere i kommunalbestyrelsen, der ikke kun indkaldes for enkelte møder i kommunalbestyrelsen, ydes vederlag, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse efter samme regler som til medlemmerne, dog kun forholdsmæssigt for den periode, hvor den pågældende midlertidigt er medlem af kommunalbestyrelsen.

Det følger af vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, at et kommunalbestyrelsesmedlem, som er fraværende i en sammenhængende periode på grund af helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, og hvor stedfortræderen af denne grund er indkaldt efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, har ret til vederlag i indtil 9 måneder.

De vederlag, som medlemmet har ret til efter vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, er de vederlag, som er omfattet af vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, dvs. vederlag efter vederlagsbekendtgørelsens §§ 2, 3, 7, 12 og 14-17 samt § 19, stk. 1.

Stedfortræderen har pligt til at udtræde af kommunalbestyrelsen, når medlemmet genindtræder i kommunalbestyrelsen, jf. herved § 15, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Det er på den baggrund Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at stedfortræderen for et medlem, inden for den periode stedfortræderen er indkaldt for efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, har samme rettigheder i henseende til vederlæggelsen som det medlem, stedfortræderen er indkaldt som stedfortræder for, jf. herved vederlagsbekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Såfremt stedfortræderen for et medlem er fraværende i en sammenhængende periode af en af de grunde, som er nævnt i vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, og såfremt stedfortræderen for den fraværende stedfortræder af denne grund er indkaldt efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, er den fraværende stedfortræder derfor på lige vilkår med medlemmet berettiget til at modtage vederlag i en sammenhængende periode på indtil ni måneder inden for den periode, den fraværende stedfortræder er indkaldt for efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Er stedfortræderen for et medlem eksempelvis indkaldt for en periode på seks måneder, og varetager stedfortræderen for medlemmet hvervet i tre måneder, hvorefter stedfortræderen bliver syg, vil stedfortræderen være berettiget til at modtage vederlag i indtil tre måneder, jf. § 31, stk. 3, jf. § 6, stk. 1, i vederlagsbekendtgørelsen.

Såfremt den forhindring, der ligger til grund for medlemmets fravær i henhold til vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, udløber som forventet, eller såfremt forhindringen måtte blive af kortere varighed end forventet, har medlemmet pligt til at genindtræde, og stedfortræderen har ligeledes pligt til at udtræde af kommunalbestyrelsen. Dette følger af § 15, stk. 2 og 3, i lov om kommunernes styrelse.⁴ Stedfortræderens vederlag vil ophøre på tidspunktet for medlemmets genindtræden, jf. herved vederlagsbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 2. pkt.

På samme måde vil en fraværende stedfortræder have pligt til at genindtræde, og stedfortræderen for den fraværende stedfortræder vil ligeledes have pligt til at udtræde af kommunalbestyrelsen, hvis den forhindring, der ligger til grund for den fraværende stedfortræders fravær i henhold til vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, udløber som forventet, eller hvis forhindringen måtte blive af kortere varighed end forventet. Dette følger efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse af § 15, stk. 2 og 3, i lov om kommunernes styrelse.⁵ Stedfortræderen for den fraværende stedfortræders vederlag vil ophøre på tidspunktet for den fraværende stedfortræders genindtræden, jf. herved vederlagsbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 2. pkt.

⁴ Se også lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B Thomsen m.fl., 2022, 3. udgave, side 331, og skrivelse af 21. oktober 1998, j.nr. 1998/1070/103-4, resumédatabasen 98.1.3.

⁵ Se også lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B Thomsen m.fl., 2022, 3. udgave, side 328, og skrivelse af 30. juni 1999, j.nr. 1999/1073/101-03, resumédatabasen 99.1.2.

Med venlig hilsen

Christine Voigt Christjansen